

TĒVIŠKĒS AIDAI

Nr 43 (1635) 1988 m. lapkričio mėn. 1 d.

XXXIII METAI

Melbourne

PABALTIEČIAI PIRMAUJA LAISVĖS KOVOJ

Yra faktas, kad sovietų imperijos pabaltiečiai pirmąją kovą dėl pavergtų tautų laisvės. Tai galima tvirtinti be tuščio dalykų išpūtimo mums nesvetimos pasigyrimo nuodėmės.

Prieš porą metų nei politikai, nei komentatoriai, nei žurnalistai jokiu būdu nebūtų pranašavę, kad aktyvi kova prieš sovietų spaudą prasidės ne kur kitur kaip Pabaltijo respublikose, kur Maskvos žmonių naikinimas buvo pats žiauriausias ir laisvės suvaržymai patys griežčiausi. Juk Maskvos tikslas buvo surusinti Baltijos pajūrio tautas, nesiskaitant su tam vartojamom priemonėm. Vienas iš paklaustų būtų sakęs, kad pasipriešinimas Maskvai prasidės Lenkijoje, kitas-kad Vengrijoje, trečias gal Cekoslovakijoje ar Rytų Vokietijoje, bet tik ne Pabaltij.

Satelitai, nors yra irgi Maskvos spaudoj, turi savo karines jėgas ir šiek tiek daugiau laisvės viešai pasisakyti. Yra ir didesnės tautos turinčios daugiau Vakarų pasaulio užtarimo. Už tat, kad pabaltiečiai pradėjo organizuoti protesto aktus, kuriuose buvo keliamos žmonių deportacijos ir Molotovo-Ribbentropo paklas su jo slaptais priedais du iš pačių nemaloniasių priminimų Maskvai-visi nustebo dėl parodytos pabaltiečių drąsos, bet daug kas galvojo, kad tai buvo vien

Rašo Dr. Jonas Kunca
sporadinis jausmų pasireiškimas, po kurio vėl užviešpataus tylą.

Kai protestai dažnėjo ir dalyvių skaičius pasiekė šimtus tūkstančių, pasaulis rimtai atkreipė savo dėmesį į šią fenomenalų pabaltiečių pasipriešinimą okupantui. Pranešimai per spaudą ir televiziją apie Pabaltijo įvykius vis dažnėja. Autoritetingi komentatoriai analizuoja mūsų ir kaimyninių respublikų elgesį, padėti ir ateti net rimčiausiuose pasaulinio masto žurnaluose. Retas straipsnis liečias Sovietų Sąjungą apseina nepaminėjęs Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Deka mūsų ir mums broliškų tautų narsumo, Pabaltijo kova buvo išnešta į tarptautinę areną ir, aišku, gavo laisvojo pasaulio pripažinimą.

Kada Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje kartojasi masiniai aktai su reikalavimais suteikti mūsų tautom teisę pačiom savystoviai tvarkytis, kada Pabaltijo respublikose atsirado galingos organizacijos neturincios nieko bendro su komunistų partija, kitose Rytų Europos valstybėse kol kas dar viešpatauja tylą. Kyla klausimas, kodėl pabaltiečiai pirmieji pradėjo laisvės kovą būdami tam nepalankiausiose sąlygose?

Paslaptis greičiausiai glūdi mokejime įskiepinti patriotiškumą ir tautinę savigarbą Pabaltijo valstybių nepriklausomybės metu jaunajai kartai, kurios dalis dar tebegyvena arba pajėgė perduoti tautos meilę savo vaikams ir anūkams. Skirtinga pabaltiečių kilmė (jie nėra nei slavai, nei

germanai) valdina irgi savo rolę. Nepriklausomybės laikais Pabaltijo respublikos padarė daug didesni progresą negu kaimyninės tautos, būtų jos po komunistine ar demokratine santvarka. To buvo atsiekta dėl mūsų žmonių darbštumo ir valdžios sugebėjimo geriau administruoti kraštą.

Dabartinė kovoj dėl laisvės atgavimo pabaltiečiai parodo savo politinį subrendimą ir organizuotumą. Kaip tik rašant šį straipsnį yra suvažiavę į Vilnių viso krašto Persitvarkymo sąjūdžio organizacijos delegatai atstovų rinkimam, kurie tikriausiai praeis demokratiškoj dvasioj. Taip visa Lietuva galės kalbėti vienu balsu, kurį išgirs ne tik Maskva, bet ir visas pasaulis.

Sveikintina iniciatyva pakviesti į atstovų suvažiavimą ir PLB pirmininką. Pirmą kartą dalyvaus krašto problemų sprendime ir mūsų išelvija. Rytų Europoj to dar nėra buvę!

Darosi ramiau, kad Persitvarkymo sąjūdis moka ne tik greitai susiorganizuoti, bet sugeba išreikšti vieningai ir tvirtai savo reikalavimus neperžengdamas tam tikrų ribų ir tuo neužkirsdamas kelio savo tollmesnei veiklai. Ne KGB, bet pati organizacija palaiko tvarką protesto aktuose.

Mums čia išelvijos reikia tik džiaugtis ir didžiutis mūsų pavergtų brolių drąsa ir sugebėjimu. Kartu reikia iš jų pasimokyti, kaip išlaikyti vienybę, apdairumą ir pagerinti mūsų politinį darbą tarp svetimtaučių.

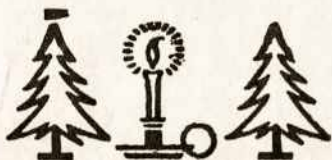
**LIEITUVAI
PASAULYJE**

Į Romą spalio 9d. atvyko Karagandos katalikų parapijos klebonas kun. Albinas Dumblauskas. Romoje jis apsislojo Popiežiškajame Gregorianumo universitete, Romoje bei Italijoje išbus keletą savaitių. Karaganda, kur jis dirba, yra Azijinės Sovietų Rusijos sritis Kazachstane. Klimatas: labai karštos vasaros ir labai šaltos žiemos. Ten buvo ištrema tūkstančiai lietuvių ir daugelis atlikusių bausmę prievarta apgyvendinti. Darbo vergai tremtiniai ten pastatė eilę didelių miestų ir pramonės centrų.

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas pasijuntė telegramą Amerikos prezidentui Reaganui ir valstybės sekretoriui Schultzui apie tal, kaip grubiai sovietiniai milcininkai susidorėjo Vilniuje su lietuviams, taikiai demonstruojančiais dėl slapto Molotovo-Ribbentropo pakto antrojo slapto dokumento pasirašymo sukaktį. Šiuo protokolu nacių Vokietija galutinai sutiko perleisti visą Lietuvos teritoriją Sovietų Sąjungai. Pabaltiečių komitetas prašo, kad Amerikos prezidentas pareikštų griežtą protestą sovietinei valdžiai dėl jos pareigūnų grubaus elgesio su taikingais lietuviams. Pagal gautas žinias rugsėjo 28d. mitinge Vilniuje dalyvavo ne mažiau 25 tūkstančių žmonių, o aplinkinėse gatvėse prie Gedimino aikštes buvo susirinkę apie 200,000 žmonių, kurie pro milicijos užtvarą neprasisėrė į mitingą.

Bernardo Brazdžiono naujoji poezijos knyga „Po aukštaisiais skilautais“ laimėjo Amerikos Lietuvių Bendruomenės literatūrinę premiją. Šiuo metu ji spausdinama Amerikoje. Ją galima užsisakyti šiuo adresu:- „Lietuvių Dienos“ Bernardo Brazdžionio knyga, 4363 Sunset Blvd. Los Angeles, California. 90020 USA. Kaina dar nepranėsta.

Romoje spalio 6d. pasibaigė Lietuvių katalikų mokslo akademijos XIV visuotinis suvažiavimas. Baigiamasis pilnatis posėdis buvo skirtas prelato Adomo Jakšto-Dambrausko pagerbimui, jo mirties 50 metų progą. Paskaitą apie prelatą Jakštą skaitė Dr. Saulius Girnius. Suvažiavimą uždarė Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininkas prof. Dr. Antanas Liulma SJ. Pabaigai, naujai pašventintas ir arkivyskupas Dr. Audrys Bačkis drauge su akademijos suvažiavime dalyvavusiais lietuviais vyskupais ir kunigais koncertavo padėkos šv. Mišias, prašant Dievo palamos.

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis sveikinimas \$ 10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiuškime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį. Kalėdinio nr. kompozicija daroma gruodžio 7-8 ir išvežama spausdinti į ofseto spaustuve. Prašome visų skaltytojų prisųsti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedelsti. „Tėviškės aidų“ Redakcija ir Administracija

Popiežius Jonas Paulius II kalbasi su kun. ALFONSU SVARINSKU arkiv. A. Bačchio artimųjų audiencijos metu

Bronius Kviklys Jubilatas

Ivykiai

BRONIUS KVIKLYS

**LIETUVOS
BAŽNYČIOS**
CHURCHES OF LITHUANIA

Telšių vyskupija

BRONIUS KVIKLYS

**LIETUVOS
BAŽNYČIOS**
CHURCHES OF LITHUANIA

Vilkaviškio vyskupija

BRONIUS KVIKLYS

**LIETUVOS
BAŽNYČIOS**
CHURCHES OF LITHUANIA

Kauno arkivyskupija

BRONIUS KVIKLYS

**LIETUVOS
BAŽNYČIOS**
CHURCHES OF LITHUANIA

Panevėžio vyskupija

Bronius Kviklys

Zymusis žurnalistas laureatas, visuomenininkas, diplomuotas ekonomistas, redaktorius visos eilės žurnalų, daugelio stambių knygų autorius, lapkričio 10 dieną sulaukia savo amžiaus 75 metų Deimantinį Jubiliejų. Lietuvių Enciklopedija per tris tomus išskaičiuoja Broniaus darbus ir veiklą. Jis Vyr. skautininkas, filisteris, Lietuvių Skautų Sąjungos apdovanotas įvairiais ordinais ir pačiu aukščiausiuoju - Geležinio Vilko. Už keturių didelių tomy Lietuvos vietovių veikalą „Mūsų Lietuva“, išleistą 1964-1968, gavo JAV Ohio lietuvių gydytojų sąjungos premiją. Nuo 1968 per dvylika metų buvo dienraščio „Draugo“ Čikagoje redaktorius, ir išėjęs į pensiją dar vis rašo. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija 1976m. savo premija \$1,000 atžymėjo Bronių Kviklį kaip gabiausiąjį laisvojo pasaulio lietuvių žurnalistą.

Pasaulio lietuvių katalikų kongreso iškilmių metu, užbaigiant Sv. Kazimiero jubiliejų Toronte, 1983m. žurnalistui Broniui Kvikliui buvo įteiktas popiežiaus Jono Paulio II paskirtas ordinas „Pro Ecclesia et Pontifice“. Iš Vatikano tą ordiną atvežė Jo Ekscelencija vyskupas Dr. Antanas Deksnys. Taip aukščiausias Bažnyčios autoritetas įvertino Broniaus Kviklo milžinišką darbą už „Lietuvos bažnyčių“ 7 tomy veikalą. „Tėviškes aidams“ yra didelė garbė Bronių Kviklį turėti savo nuolatiniu bendradarbiu. Sveikiname su amžiaus Deimantiniu Jubiliejumi! Dievo palaimai lydint - ilgiausių metų, geros sveikatos. Su dėkingumu Broliui Broniui.

Kun. Dr. Pr. Daukny

BRONIUS KVIKLYS

**LIETUVOS
BAŽNYČIOS**
CHURCHES OF LITHUANIA

Vilniaus arkivyskupija I

BRONIUS KVIKLYS

**LIETUVOS
BAŽNYČIOS**
CHURCHES OF LITHUANIA

Vilniaus arkivyskupija II

BRONIUS KVIKLYS

**LIETUVOS
BAŽNYČIOS**
CHURCHES OF LITHUANIA

Kaišiadorių vyskupija

Mūsų jaunimas demonstravo Argentinoje

Kaip kituose pasaulio kraštuose, taip ir tolimoje Argentinoje vietos lietuvių jaunimo iniciatyva buvo viešai prisimintos Molotovo-Ribbentropo gėdingo suokalbčio metinės. Buenos Aires lietuvių jaunimo centro nariai surengė demonstraciją prie Sovietų Sąjungos ambasados, slekdami tuo būdu atkreipti visuomenės dėmesį į nacių ir sovietų susitarimo tragiškas pasekmes Lietuvai ir kitoms dviem Pabaltijo valstybėms. Keturis lietuvių jaunimo atstovus priėmė sovietų ambasados pirmasis sekretorius, kuriam buvo įteiktas specialiai parengtas laiškas. Tuo pačiu metu jaunimas gatvėje prie ambasados dalino praeiviams informacinius lapelius apie Pabaltijo kraštų okupacijos aplinkybes ir dabartinę padėtį. Demonstracija buvo užbaigta prie ambasados pastato giedant Lietuvos himną.

Published by Vincas Zemaitis
17 McMillan St, Clayton, Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic
Federation

Maskva, X.20. Vakarų spaudos agentūros praneša, kad Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius Ringaudas Bronislovas Songaila, stabdęs atsinaujinimą, pasitraukė iš pareigų. Į jo vietą išrinktas Algirdas Brazauskas.

Melbourn „The Herald“ dienraštis X.24 d. vienas iš pirmųjų Australijoje paskelbė, kad Lietuvos sostinėje Vilniuje dvi dienas vykęs Persitvarkymo sąjūdžio kongresas spalio 23 d. išrinko 200 narių parlamentą ir 50 narių Vykdomąją tarybą. Buvo pareikalauta didesnės ekonominės ir kultūrinės autonomijos. Konferencijos metu buvo pranešta, kad tikintiesiems grąžinama Vilniaus katedra, kuri 30 metų buvo paversta paveikslų galerija. Užsibaigus konferencijai, sekmadienį prie katedros didžiųjų durų buvo pastatytas altorius, kur kardinolas V. Sladkevičius atnašavo sv. Mišias. Lietuvos televizija pirmą kartą nuo okupacijos pradžios transliavo šias pamaldas.

„Australian“ dienraštis X.22 skelbia, jog Australijos žydija smarkiai supyko, kai Sydnejaus moslemų vadas pasakė, kad „žydai yra Europos bendruomenės vežys“ ir visų karų pagrindinė priežastis.

Londonas. Britų premjerė Mrs Thatcher išpėjo Europos bendruomenę nereikšti per daug entuziazmo dėl Gorbačiovo reformų ir savo pinigais neremti yrančios bei nepajėgios Rusijos sistemos.

„News Weekly“ X.19 d. laidoje paskelbė į pensiją išėjusio advokato straipsnį, kad įtariamą karo nusikaltimais žmonių

teisimai Australijoje bus tik bereikalingas pinigų eikvojimas, piktavališkas žmonių persekiojimas ir jų neteisingas šmeižimas.

Izraelio reaktiviniai (jets) lėktuvai bombardavo keliose vietose Pietų Libane išsikūrusius palestiniečius. Per bombardavimus žuvo 36 žmonės. Dar ir dabar iš po bombomis sugriautų namų darbininkai ištraukia lavonus ir sužeistuosius. Liudininkai sako, kad Izraelio lėktuvai bombardavo rezidencinius gyventojų rajonus.

Melbourn „The Age“ X.19 d. rašo apie nacių medžiotoją Efraim Zuroff, kuris Australijoje sumedžiojo jau 91 auką. Per 10 metų jis „išaiškino“ daug nacių kolaborantų iš Pabaltijo. Jo duomenimis čia gyvena 25 latviai, 13 lietuvių, 1 lenkas ir 1 ukrainietis. Įtariami kariniais nusikaltimais. Du įtariamieji yra jau virš 80 m. amžiaus. Visi yra atvykę į Australiją kaip Dievo paukščiai (taip jis išsifravo DP).

„Australian“ X.24 d. pateikia žinių gautų iš savo korespondentų, atvykusių į Lietuvos sostinę Vilnių. Rašoma: „Baltijos valstybių opozicija turi Gorbačiovo palaiminimą“. Plačiau pasakojama apie Lietuvos Persitvarkymo sąjūdį, steigiamojo kongreso eigą Vilniuje.

Jeruzalė. Palestiniečiai kaltina Izraelio valdžią tuo, kad arabų okupuotose Vakarų Jordano srityse izraeliečiai panaudoja skrajojantčius mirties būrius prieš arabų vadus, kurie priešinas Izraelio okupaciniams režimui.

Canberra. Australijos žvalgyba patvirtino, kad sovietų ambasados šefo pavaduotojas V. Zemskov yra KGB šnipas. Apie jį rašo ir „Readers Digest“ Amerikos leidinys, tačiau Australijos valdžia nepaiso tų signalų.

TEVISKES AIDAI

18 Henry St. Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukny. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris .50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$150 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TEVIŠKĖS AIDAI

Mirusiųjų atminimui

Lietuvoje buvo praprotys Vėlinių proga uždegti žvakutę ant artimo žmogaus kapo. Tai buvo gyvas ženklas, kad jo atminimas dar nėra užgesęs. Su žvakutės plevėnancia lėpsnele ir mūsų maldos kilo už jį prie Viešpaties į dangų. Prisimename tuos, kurie mums buvo brangūs, artimi, pažįstami, ir kaip jų pasigendame, jų ilgimės. Prisimename žuvusius už Tėvynės laisvę, kurie savo gyvybę paaukojo, kad mes būtume laisvi.... Jūs prisimindami, atnaujiname mūsų dvasinį ryšį ir meldžiamės už juos ir mokomės iš jų paliktų gražių gyvenimo pavyzdžių.

Kada ateis ir mums mirtis, niekas to nežino. Del to ir Kristus įsėja, kad mirčiai visuomet būtume pasiruošę: „Taigi budėkite, nes nežinote nei dienos, nei valandos“. Mintis apie mirtį negąsdina sąmoningo krikščionio. Pagal Dievo valią darbuodamies, su Dievu džiaugdamiesi ir kentdami, turime užsitarnauti laimingą, amžinąjį gyvenimą danguje. „Zmogui skirta viena kartą mirti ir stoti į teismą“. Mirusio žmogaus siela atsiradusi Dievo akivaizdoje dar aiškiau ir beaiškiai pamato, ko ji verta. Ne viena siela nesuabejos Dievo sprendimo teisingumu.

Visų tautų žmonės tikejo ir tiki, kad po mirties prasideda kitas gyvenimas. Tuo amžiais tiki ir didieji žmonijos protai. Pats Dievo Sūnaus atėjimas į žemę ir jo pasiaukojimas žmonėms atpirkti per kančią neturėtų prasmės, jei nebūtų pomirtinio gyvenimo. Visas Jėzus Kristus mokymas ir veikimas remiasi ta mintimi apie būsimąjį amžinąjį gyvenimą po mirties. Teisingumas reikalauja, kad tasai kitas amžinasis buvimas nebūtų visiems vienodas, tai katalikų tikėjimas žino dangu, skaltystyklą ir pragarą.

Kas yra laisvas nuo nuodėmių bei bausmių už jas, tas tuojau po mirties eina į dangų. Kas po krikšto yra nusidėjęs, tas turi Atgailos sakramentu ar bent tobulu galėsčiu gauti nuodėmių atleidimą. Kristus sako: „Palaiminti tyros širdies, nes jie regės Dievą“. Akivaizdžiai regėti Dievą, kuris yra Meilė, Grožis, Išmintis, Geris, tai ir bus neapsakoma laimė, džiaugsmas, garbė. Ten pamatysime Išganyto istoriją, pažinsime Jėzų, Marijos, šventųjų vaidmenį ir kilnumą. Pažinsime visus savo žinomus ir nežinomus geradarius, padėjusius mums dangų pasiekti ir visus, kam mes patys sugebėjome patarnauti kelyje į gerį. Tai bus neapsakomo dėkingumo ir tyriausio prisirišimo džiaugsmas. „Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į galvą neatėjo, tai paruošė Dievas tiems, kurie jį myli“ (I Kor. 2,9). Tad „šventa ir dievota mintis melstis už mirusius, kad jie būtų išvaduoti iš nuodėmių“.

PD

Lietuviškos naujienos iš Romos

Romoje po vasaros poilsio prasideda rudens sezono darbai. Mus, lietuvius Romoje rudens pradžioje sudomino kai kurie įvykiai, kurie tikriausia ras platų atgarsį Lietuvoje ir pasaulyje pasklidusių lietuvių tarpe.

Nuo rugsėjo 1 d. pasitraukė iš pareigų Vatikano radijo lietuviškų laidų redaktorius Prelatas dr. V. Kazlauskas, ejęs šias pareigas daugelį metų. Jo vieton paskirtas kun. Vincas Pupnis, S.J. Visas kitas redakcijos personalas liko tas pats. Pasikeitimai redakcijos vadovybėje nieku būdu nereiškia, kad lietuviškoms laidoms per Vatikano radiją bus duota nauja politinė linija. Juk Vatikano radijas neužiima politika, o duoda informacijas iš bažnytinio ir religinio gyvenimo. Prel. Kazlauskas neabejotinai turi nuopelnų. Jam turime būti dėkingi. Jis galės, kiek amžius ir sveikata leis, būti naudingas kitose srityse lietuviškos veiklos.

Juozas Mikštas

Vėlinių vakaro sapnas

*Tau niekur neskubu,
tu niekur nesivėlini,
šį šventą vakarą,
šią naktį Vėlinių,
nesnausk tamsoj!
Uždek žvakutes šviesą,
nors ir blankią.
Juk tavo mirusi
žmona tave aplankė -
šio vakaro sapne
tokia reta viešnia.
Tai jos vėlė išvargus
ir allikus toly kelią,
trumpam apleidus
gimtą savo šalį.*

*Tik neužmiršk šalies
tos apleistos,
ir paliktos žmonos
dar niekad
nematyto kapo,
kurį beržų ir topolių
geltoni lapai
apkritę, meldžiasi
šį vakarą už ją,
gal kaip ir tu, deja,
šio vakaro sapne,
nykioje išsivijoje,
kuždi „Sveika Marija“.*

1988 m. Vėlinės išsivijoje

Rašo L. Tulaba

Rugsėjo 28 d. atvyko į Romą vysk. J. Steponavičius drauge su vysk. Juozu Preikšu. Juos atlydėjo kun. Vaclovas Allulis. Vyskupas Steponavičius po 30 metų vyskupystės ir 27 metų priverstinio gyvenimo Zagarėje pirmą kartą galėjo atvykti į Romą ir pasimatyti su popiežium. Abu ganytojai ir jų palydovai taipgi pirmą kartą apsisusto ne kur kitur, o šv. Kazimiero kolegijos patalpose Villa Lituania. Anksčiau tai buvo draudžiama. Ekselencijos su šv. Tevu jau matėsi pakartotinai, bet prieš grįžtant tikriausiai dar bus priimti privačioje audiencijoje. Aplankys taip pat įvairius šv. Sosto įstaigas bei kalbės su aukštaisiais šių įstaigų pareigūnais.

Nuo 3 iki 6 spalio vyko Romoje Lietuvių katalikų Mokslų Akademijos suvažiavimas. Jis praėjo sėkmingai tiek dalyvių, tiek paskaitų atžvilgiu. Visa vyko Domus Pacis (Italijos katalikų akcijos) patalpose. Suvažiavimas buvo pradėtas ir užbaigtas šv. Mišiomis. Pradedant atnašo vysk. A. Deksnys, o baigiant — naujas arkivyskupas A. Bačkis. Suvažiavimui vadovavo Akademijos pirmininkas prof. dr. A. Liūma, S.J., o jam talkino parengiamuose darbuose prel. A. Bartkus, šv. Kazimiero kolegijos rektorius.

Spalio 4 d. šv. Petro bazilikoje Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II konsekrovo vyskupu prel. Audrį Juozą Bačkį, kuris yra paskirtas pranciškūnų Olandijoje. Konsekrovimo apeigos buvo labai įspūdingos. Dalyvavo 16 kardinolų ir virš 30 vyskupų. Konsekroriais buvo kard. A. Silvestrinis ir vysk. J. Preikšas, Kauno arkivyskupijos Apaštalinis administratorius. Mat naujasis arkivyskupas buvo Kauno arkivyskupijos kunigas. Iškilnėse dalyvavo konsekruojamojo tėvai, brolis su šeima, diplomatinio korpuso prie šv. Sosto atstovai, aukštieji Vatikano pareigūnai, visi Romos lietuviai ir Akademijos suvažiavimo dalyviai, o taip pat daugybė arkivyskupo bendradarbių, draugų ir pažįstamų. Apeigų eigoje Jo Sventenybė pasakė jautrų pamokslą, prisimindamas ne tik konsekruojamąjį, bet ir Lietuvą. Iškilnėse vyko šv. Pranciškaus Asyzičio šventėje. Remdamasis

Asyžiaus Sventojo pavyzdžiu, Kristaus Vietininkas nurodė, kokios turėtų būti ganytojo savybės, būtent, nuolankumas, džiugumas ir vidinis laisvumas, kuris yra susijęs su kryžiumi, su auka. Sitai pabrėžęs, šv. Tėvas pareiškė savo džiaugsmą galįs pats suteikti brangiam prel. A. Bačkį vyskupo, tai yra pilnosios kunigystės, šventimus. Dėkingas už atliktą darbą šv. Sosto tarnystėje, Kristaus Vietininkas siunčia jį sunkioms ir atsakingoms pareigoms Olandijoje. „Eini tenai, — sakė Jo Sventenybė, — atstovauti popiežių, kad padėtum jam atlikti tarnystės pareigas, kurias Kristus patikėjo Petriui ir jo įpėdinams. Tavo pareiga bus palaikyti vis tarpresnius ryšius tarp Olandijos Bažnyčios, kuri tiki, meldžiasi ir veikia šiame krašte, vyskupų ir Vyskupo Romoje, kuris pirmąją bei vadovauja visuotinei Bažnyčiai“.

Jo Sventenybė kalbėjo ir sakė: „Mano mintys su ypatinga meile skrieja į tavo gimtąją šalį Lietuvą, kuri man yra itin brangi. Ir kuri pereitais metais minėjo 600 metų sukaktį nuo krikščionybės įvedimo. Kryžiuje kilni tavo tauta rado „ramybę ir galestingumą“. Aplink kryžių ji sukūrė savo tautinį tapatumą. Iš kryžiaus sėmė įkvėpimą savo istorijos kelyje. Kryžiuje sėmė viltį ir ryžtą gyventi net ir sunkiausiose bandymuose. Tekyla kryžiai į dangų ant bažnyčių, kurias senoliai pastatė; tebūnie laikomi garbės vietose namuose ir visose viešose vietose, žadindami tikrą viltį, ypač teišsiskaija žmonių sielose, laukiant šviesesnės ateities.“

Tuojau po konsekracijos iškilnių įvyko priėmimas kviestiams svečiams Sinodo salėje, Vatikane. Tarp atsilankiusiųjų buvo ir Vatikano valstybės sekretorius kard. A. Casaroli.

Spalio 6 d. arkiv. A. Bačkį su savo svečiais Akademijos suvažiavimo dalyviais ir Romos lietuviais priėmė specialioje audiencijoje Jo Sventenybė Jonas Paulius II. Pasveikinęs vyskupus, Jo Sventenybė pasakė trumpą, bet šiltą kalbą. Visų pirma pareiškė, jog su džiaugsmu priima arkiv. A. Bačkio šeimos narius ir artimuosius jo konsekracijos proga. Pasveikino tėvus ir gimines, primindamas, jog dalyvauja taip pat daug lietuvių, kuriuos mielai sveikina.

Nukelta į 4 psl.

Nuoširdžiai sveikiname Didžiai Gerbiamąjį kunigą Povilą Martūzą Sydnejuje švenčiant Kunigystės 25 metų Sidabrinį Jubiliejų. Gillai vertiname Jūsų didelį pasišventimą Kristaus pasiuntinybėje mokant, pašventinant ir vadovaujant išganyto kelyje mūsų tėvynainius taip toli atsidurusius nuo Tėvynės Lietuvos. Visuomet Jums dėkingi už lietuviško raidyno sukūrimą „Tėviškes aidų“ kompiuteriu. Dievo palaimai lydint Valto, ilgiausiu metų Jums valto.

ALK Federacijos valdyba ir „Tėviškes aidai“

Didžiai gerbiama kun. Povilą Martūzą, švenčiantį savo kunigystės 25-metį, nuoširdžiai sveikiname ir linkime geriausios sveikatos bei Aukščiausiojo palaimos.

Canberros Pensininkų d-ja
PAGUODA

Lietuviškos naujienos iš Romos ⁴

Atkelta iš 3 psl.

Kreipdamasis į vyskupus J. Steponavičių ir J. Preikšą, atvykusius iš Lietuvos, per juos perdavė sveikinimus visai Lietuvai, pabrėždamas, jog ji yra jo mintyse ir maldose. Paminėjo vysk. P. Baltakį, vysk. A. Deksnį ir Akademijos suvažiavimo dalyvius. „Zinau,—sakė Kristaus Vietininkas,—kad jūs visi džiaugiatės ir didžiuojatės pakėlimu į arkivyskupus jūsų tautiečio A. Bačkio. Lietuva priėmusi krikštą, per 600 metų padarė didelį įnašą į dvasinį Bažnyčios lobyną. Zinau taipgi, kad ši proga bus paskatinimas jums visiems ir kiekvienam į išpareigojimą būti ištikimiems ir myleti Kristų bei Bažnyčią.

A. Bačkis savo vyskupiškos tarnystės šokių pasirinko maldos žodžius į Mariją „Sub tuum praesidium — Tavo apgynimo“. Siuo jis pavedė savo gyvenimą ir veiklą kaip kunigas ir vyskupas Dievo Motinos globai. Taipgi su juo drauge mes visi melskimės Dievo Motinai ir prašykime jos užtarimo jo misijai, jo seimai ir Bažnyčiai Lietuvoje.

Baigė savo kalbą itališkai kreipdamasis maldai į Mariją lietuviškai: „Gailėtingumo Motina, šiuo vardu garbinama Aušros Vartuose Vilniuje, pažvelk į šį savo sūnų. Tau patikintį naujas savo pareigas, į kurias jį šaukia Bažnyčia. Apšviesk jį, palaikyk jį, išmelsk jam gausių Dievo malonių.

Gailėtingumo Motinai Laimink ir stiprink arkivyskupo A. Bačkio tėvą ir motiną, jo gimnaisčius ir draugus.

Gailėtingumo Motinai! Su meile pažvelk į tą tautą, kurios sūnumi yra arkivyskupas Bačkis, palaimink prieš šešis šimtmečius Lietuvoje šaknis įleidusią Bažnyčią, palaimink jos Ganytojus ir padėk, kad ji ir toliau, kaip praieityje, visada būtų tauri ir ištikimai!

Telydi jus mano apaštališkasis palaiminimas“.

Po kalbos šv. Tėvas pasisveikino su kiekvienu auditorijos dalyviu ir su visais leidosi nufotografuojamas.

Spalio 7 d. arkiv. A. Bačkio

garbei sukviėt pietums kai kuriuos iš lietuvių ir amerikiečių aukštų dvasiškų Amerikos ambasadorius prie šv. Sosto Frank Shakespeare.

Sekmadienį spalio 10 d. arkiv. A. Bačkį atsisveikinome Romos aerouoste, iš kur išvyko į naują savo paskyrimo vietą Olandijoje. Jį išlydėję jaučiamės tartum būtume likę našlaičiai, bet jam linkime dangaus palaimos sunkiose pareigose tarnaujant Bažnyčiai Olandijoje.

Noriu dar priminti keliančią rūpesčio naujieną iš Miuncheno Vokietijoje. Iš Free Europe radijo

lietuviškosios redakcijos norima išstumti dr. K.J. Ceginšką, kuris buvo šios redakcijos vadovas. Kokie motyvai? Asmeniškai ar politiniai? Greičiausiai politiniai ir ideologiniai. Reikėtų susirūpinti ir teirautis atitinkamose įstaigose Washingtone. Mat Free Europe lietuviškos radijo laidos į Lietuvą turi didelę politinę reikšmę. Reikia būti apdairiems, kad Maskva neįkeltų kojos „perestroikos“ priedanga ten, kur yra svarbūs mūsų pargavtos tautos interesai. Caveant consules!

Australijos Lietuvių dienos

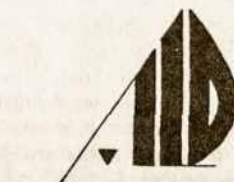
Suoliais artėja Lietuvių dienos. Komitetas dirba išsijusęs, nes reikalų begalės. Tikimes sulaukti svečių iš JAV, Kanados, Europos ir Lietuvos. Atvyksta PLB valdybos pirm. Dr. V. Bieliauskas, Vliko vicepirm. V. Jokubaitis, Dr. A. Statkevičius ir kt.

Pagal dabartines nuotakas ir žinias šios Lietuvių dienos bus gausios parengimais ir svečiais. Visi adelaidskai ruošiasi priimti svečius ir jau šiandien nėra Adelaidėje lietuvių, kuris nepriklaustų savo namuose svečio iš užjurių, iš kitų apylinkių ar Lietuvos. Teks dar labiau spautis, nes atvykstančiųjų skaičius vis auge, didėja.

Komitetai nuodugniai peržiūrejo Lietuvių dienų programą ir padarė kai kuriuos pakeitimus. Skelbiame Lietuvių dienų programą, kuri yra galutinė ir nebus keičiama.

Tariantis su Naujų metų balius salės administracija, teko keisti stalų dydį. Galutinai nutarta dvejų dydžių stalai: 12 ir 16 asmenų. Naujų metų bilieto kaina - \$28. Salėje yra 1,100 vietų. Užsakymai priimami iki gruodžio 17d. Lietuvių dienų komitetas pagelidauja, kad užsakant Naujų metų balius bilietus, būtų bandoma sudaryti 12 arba 16 asmenų ratelį, kitu atveju Lietuvių dienų komitetas stalus sudarys savo nuožiūra.

Užsakymai paštu priimami tikiai

prisiuntus už kiekvieną asmenį po \$28. Užsakyti bilietai paštu bus laikomi Talkos raštineje, juos bus galima atsitiimti atvykus į Lietuvių dienas.

Naujų metų balius dieną prie įėjimo bilietai nebus pardavinėjami. Primename, kad parengimų programos jau baigiamos paruošti spausdinimui, todėl prašome programų dalyvius kuo skubusiai pranešti programų vadovams reikalingas žinias.

Lietuvių Dienų Komitetas

Vilniuje viešai leidžiamas „Persitvarkymo“ sąjūdžio žinios“ praneša, kad Lietuvoje yra atspausdintas antras ir papildytas Naujojo Testamento leidimas. Tiražas 20,000, nors Lietuvos vyskupų konferencija praše valdžios leisti atspausdinti bent 50,000 egzempliorių, bet neleido. Kiekvienai Lietuvos parapijai išeis tik po 28 egzempliorius, tai nėra pakankamas skaičius. Religinis gyvenimas Lietuvoje tebėra labai suvaržytas.

Milicininkai puolė mušti

Užsienio spaudos agentūros ir laikraščiai plačiai tebeminia apie nepaprastai grubų milicininkų susidorojimą su žmonėmis rugsėjo 28 d. Vilniuje, dalyvavusiais Lietuvos Laisvės lygos surengtame mitinge, atžymint Molotovo ir Ribbentropo pakto antrojo slapto protokolo pasirašymo 49-ąsias metines. Mitingas buvo surengtas Gedimino aikštėje 18 val., tačiau jau visą valandą anksčiau gausūs milicininkų būriai su šalmis, skydais ir guminėm lazdom pradėjo juosti aikštę ir grubiai valkyti besirenkančius žmones. Prie aikštės stovintys kariniai šarvuočiai ir vandeniu šaudančios gaisrinės mašinos smarkiai sukretė skubančius į mitingą. Sustikimo organizatoriams buvo pranešta, kad mitingas Gedimino aikštėje įvykti negalės. Tada žmonės, nešini lietuviškom trispalvėm, patraukė į pietinę katedros pusę iki pat Gedimino kalno papėdės. Prasidėjus mitingui, trumpą žodį tarė Vytautas Bogušis, o po jo — Antanas Terleckas. Tačiau pastarajam pavyko vos keletą sakinių pasakyti, kai pasirodė milicininkai ir ėmė be atodairos visus mušti ir valkyti. Apie 20-30 žmonių buvo sulaukta, jų tarpe ir kun. Edmundas Paulionis. Net ir nuosaliau stovintys buvo stveriami už rankų ir grūdami į mašinas bei kažkur vežami. Siuo tarpu nežinoma ar buvo sužeistų.

Po keturių antpuolių visi vėl susibūrė ir ėmė giedoti Lietuvos himną, „Lietuva brangi“ ir giesmę „Marija, Marija“. Baigus giedoti, keli tūkstančiai žmonių patraukė Aušros Vartų link. Žmonės šaligatviuose stovėdami plojo, sveikino, iš balkonų mojavo rankomis, kitl verke. Prie Aušros Vartų buvo pasakytos kalbos, sugiedotos giesmės ir himnas. Po to dalis žmonių išsikirstė, kiti patraukė atgal Gedimino aikštės link.

Gedimino kalno papėdėje vėl įvyko susiremimas su milicininkais, žmonės buvo mušami, griebiami už kojų ir rankų ir metami į mašinas. Buvo jau 20 valanda. Šimtai milicininkų saugojo tuo metu Gedimino kalną ir plū, nes buvo pasklidęs gandas, kad pilys būsianti iškelta tautinė vėliava.

Tuo metu tūkstančiai žmonių vėl suplaukė į Gedimino aikštę prie šv. Kazimiero koplyčios. Nepatvirtintomis žiniomis žmonių čia buvę apie 10 tūkstančių, katedros aikštė buvo pilna. Matėsi ypač daug jaunimo, studentų ir moksleivių, jūra lietuviškų trispalvių.

Milicijai staiga pasitraukus, susiremimų daugiau nebuvo. Kalbas pasakė kunigai Jonas Kastytis Matulionis, Rokas Puzonas ir Jonas Sabaliauskas. Kalbėjo taip pat Algimantas Andreika ir kiti, paliesdami istorines temas, Kunigal nušvietė Bažnyčios ir katalikybės nuopelnus lietuvių tautai, priminė Bažnyčios ir tautos bendras kančias, kalbėjo apie būtumą ugdyti dvasines vertybes, aukštą jaunimo dorą, tautines tradicijas, pasisakė prieš alkoholizmą, narkomaniją, negimusios gyvybės žudimą. Buvo pabrėžta, jei tauta bus kilni, ji išliks gyva ir anksčiau ar vėliau atgaus laisvę. Žmonės, ypač jaunimas, kalbėtojų mintis dažnai pertraukdavo plojimais.

Už žuvusiųsiuos minia vienbalsiai sukabėjo Teve mūsų, pagerbė juos tylos minute ir sugiedojo Tautos himną. Mitingas buvo užbaigtas po 21 valandos, kada žmonės tvarkingai išsikirstė.

LRTV

Jubilatas kun. Andriejus Vytautas Rimas MIC šiemet birželio 25d. minėjo Kunigystės 55 metų sukaktį. Jis buvo paskutinis Sarielių bažnyčios klebonas Kaune, kol ją bolševikai neuždarė, vėliau klebonas Braziukų Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios. Braziukų bažnytkaimis yra lyg sala Kazlų Rūdos girių masyvo viduryje, 7 km. į pietvakarius nuo Zapyskio.

Trečias parpuolimas Golgotos kelyje

1983.1.26 - 1988.VII.11

(tęsinys)

Pasimatymai - po I ilgą 1-3 paros ir du trumpi 2-4 val. kiekvienas. Tarp ilgų pasimatymų intervalas 1 metai, tarp trumpų - 6 mėnesiai. Man davė pasimatymą su seserimi Janina 1983 m. rugsėjo mėn. - 1 parą ir pernai 3 val. ir rusų kalba. Sesuo mažai supranta rusiškai. Šiaip formaliai už kokius nors „nusikaltimus“ atimdavo pasimatymą iš anksto. O pernai, nors formalus draudimo nebuvo, ilgesnio nedavė.

Kitiems per visą kalėjimo laiką neduoda pasimatyti. Pvz. baltgudys Michailas Kukoboka sėdi jau 12 metų iš eilės ir negauna nei pasimatymo, nei gali rašyti ar gauti laiškus. Jokios teisės ir teisybės. Senovės revoliucionieriai sakydavo:

- Dievas aukštai, o caras toli. - Dabar ir Dievo nebeliko, ir caras toli Kremliuje.

5. Morali būklė slogi. Daug užverbuotų. Kartais nėra su kuo pasikalbėti. Mat dirbama dviem pamainom, arba geruosius dažnai sodina į izoliatorių. Visa lagerio administracija KGB rankose. Paskutinis žodis KGB įgaliotinio lageriui. *Be jo žinios negalima pakeisti nei darbo, nei lovos barake.*

Ziauros bausmės. Po karo duodavo 5-7 paras izoliatoriuje. Dabar gi 15. Ir besėdint gali pratešti. Inž. žydas Lubman Leonidas Jakovlevičius išsėdėjo be pertraukos 70 parų. Pavasarį, rudenį ir žiemą labai šalta ir drėgna. Kertės apšalę ledu, o nuo lubų kartais varva vanduo. Izoliatoriuje patalines nėra (nuoga lenta), atima bušlatą o palieka, jei vasara, plonus apatinius baltinius ir medvilninę kurtką ir kelnes. O žiemą leidžia šiltus baltinius. Megztinio lagery nešioti iš viso neleidžia. Ne vienas praranda ir sveikatą. Pvz., gruzinas Gogbaidze Guram gavo džiova. *Minetas Lubmanas per 10 metų sėdėjo izoliatoriuje virš 600 parų ir keletą dešimčių mėnesių kalėjimo režime.* Aleksandras Ogorodnikovas per 7 metus sėdėjo virš 600 parų.

Izoliatoriaus bausmė dvejopa: su išvedimu į darbą arba be išvedimo. Su išvedimu į darbą: maisto tiek mažesnis negu lagery; duonos 600 gr. ir cukraus 10 gr. Be išvedimo į darbą: vieną dieną 300 gr duonos, sriuba, košės geras šaukštas, žuvies 30 gr. ir cukraus 10 gr. O kitą dieną duonas 300 gr. žuvies ir vandens. Taigi žmogus pilnai alkanas.

Atlyginimas už darbą. Sovietai slepia kalinių priverčiamą darbą. Formaliai moka už darbą. Pvz., *virėjams ir kitokios ūkio tarnybos kaliniams atlyginimas 70 rub. 50% išskaito lageris už apsaugą ir butą, 25-30 rubl. už maistą ir už rūbus.* Ir belieka 3-5 rubl. O kiti dar turi privalomų teismo išlaidų ar moka savo vaikams alimentus. Todėl nebelieka pinigų net margariniui ar rūkalams.

Ir taip ilgus metus kankino alkio ir izoliatoriais jauną labai šaunų armėnų Mikričiam Iškam. 1985.IV.25, armėnų genocido dieną,

Rašo kun. Alfonsas Svarinskas

izoliatoriuje jis nuszūdė.

Lagery daug lengviau tikinti žmogui. Belleka tik stengtis gerai išpildyti Dievo valią. O visa kita patvarkys Dievo Apvaizda. Štai ir mane po 21 metų lagerio Dievas atvedė į Vakarus. Bet čia dar Dievo valios neatspėjau. Todėl valgau, skaitau, miegu ir džiaugiuos gyvenimu.

Ziaurus Rusijos Federacijos A.T. žodis: Pagal naujus sovietų įstatymus galima iš lagerio ir visai neišeiti. Baigus vieną bausmę, duodama kita.

Prie Stalino buvo OSO (Osoboe Soveščanije - ypatingas susirinkimas), prie NKVD (Vidaus reikalų ministerijos), dabar gi Rusijos Federacijos Aukščiausios Tarybos Prezidiumas 1983 m. rugsėjo 13d. (2 dienos po Madrido) papildė Baudžiamojo Kodekso 187 str. trečia dalimi. Pagal šį straipsnį, jei kalnys grubiai laužo režimą, daug kartų sėdi izoliatoriuje, tai lagerio administracija (ne prokuratūra) gali sudaryti bylą ir perduoti teismui. Bausmė 3-5 metai. Sudaryti bylą jokio vargo. Liudininkų visiems bus tiek, kiek reikia, nemažiau dviejų.

Taip pagal B.K. 187, 3 galima iki sovietų valdžios galo neišeiti iš lagerio. Ir pagal šį įsaką (įsigaliojo 1983.X.I) jau nuteisė, mano žiniomis, du rusus: Poris ir Aleksandrą Ogorodnikovą.

Štai kaip Vakarų pasaulio valstybės juokiasi iš daugelio žmonių kancijų.

1. Amerikiečiai renka žinias apie karo nusikaltelius Tarybų Sąjungoje:

a. Tokie liudininkai, kaip jau pasakojau, bus fiktyvūs. Valdžia turės tiek liudininkų, kiek tik reikės. Pvz., pernai iš Permės lagerių vežė į Vilniaus Saugumą kalinius Juozą Steibį ir Leoną Stonkų. Ir jie davė žinias apie karininką Gecevičių, gyvenantį Anglijoje. Ne vienas iš šių kalinių, grįžęs į lagerį, nebuvo nuoširdus savo tautiečiams ir nepapasakėjo tardymo eigos. Tik vienas kitą kaltino, kad davė parodymus prieš *lietuvių karininką.*

b. Renka žinias pas priešus. Kas gi buvo objektyvus savo priešo atžvilgiu? Juo labiau sovietai. Žmonės, apie kuriuos renkamos žinios, kovojo prieš Tarybų Sąjungą. Jie nebuvo vokiečių sąjungininkai. Juo labiau pabaltiečiai. Istorija taip susiklostė, kad jie turėjo kariuotį petis į petį prieš bendrą priešą. Siuo atveju jų visų tikslai sutapo. Pabaltiečiai ir kiti skaudžiai išgyveno kroatų ir esto Lino išdavimą Tarybų Sąjungai. Jei jie ar kiti iševiai nusikalto žmoniškumui, tegul teisia juos pagal Europos arba pagal vietos, kur jie gyvena, įstatymus.

2. Iš Ispanijos kortesai (parlamentas) apdovanojo TSRS kompartijos generalinį sekretorių Cernenko ordenu, kuriuo atžymėti, kaip tvirtina Maskvos TV, tik 3 žmonės. Ispanų karalius Don Juan Carlos padarė vizitą Maskvai. Gal būt, TSRS kalinių vargai ir kancijos svetimi ispanams. Bet ar jie jau užmiršo pilietinio karo metus 1936-39 metais?

Ir po šio įsakio atvažiavę įvairių tautų diplomatai gausiai žarsto

komplimentus Maskvai. Argi jiems svarbu, kad Tarybų Sąjungoje milijonai svajoja, kaip tik prasimaltinti.

Zodis apie lagerių budelius. Tarybų Sąjunga, norėdama nukreipti pasaulio visuomenės dėmesį nuo savęs, visuomet puola Pietų Afrikos Sąjungą ar Vakarų kapitalistus. Ir reikia pasakyti, kad jiems sekasi. Laisvojo pasaulio sportininkai atsisako žaisti su Pietų Afrikos sportininkais ir mielai žaidžia su sovietais, entuziastiškai ploja sovietų balerinos ir kultūros darbininkams. O kokie jie būtų laimingi *Uralo politiniai kaliniai*, jei jiems sudarytų Pietų Afrikos ar JAV kalėjimų sąlygas! Pietų Afrikos Mondela gauna 45 minučių pasimatymą kiekvieną savaitę. Antonavas, kaltinamas atentatu prieš popiežių Joną Paulių II, tardymų metu prilimdavo glines ir advokatus, atvykusius iš Bulgarijos, gaudavo laiškus. Dukrelė jam rašė: Teveli, tu nekaltai! Laikykis!

Peletjejas, Amerikos raudonodžių veikėjas, nuteistas iki gyvos galvos už 2 policininkų nužudymą, priimdavo tarybinius žurnalistus. Jie pašė jo portretą. Kartą parašęs laišką, perdavė žmonai jį atvežti į Maskvą. Ji skaitė per Maskvos TV, ir Peletjejas už tai nebuvo baustas. Tuo tarpu, atvažiavus kalinio giminėms į Uralų lagerius, žinoma, jei administracija duoda leidimą, tai sovietiniai medikai inspektuoja lankytojo tiesiąją žarną, o jei moteris, tai ir genitalinius organus, tikrindami, kad nebūtų kas paslėpta. O tarybiniai medikai lanko ir gydo Peletjerą. Tai vis „supuvusiųos“ Vakaruose!

(Bus daugiau)

„Baltic News“ atsišaukimas

Mielieji tautiečiai ir tautietės,

šių metų pradžioje iš Australijos nuskambėjo jaunimo išgarsintas šūkis: „Tautos likimas — mūsų atsakomybė“. Šitos atsakomybės dalį jau keturioliktus metus neša mažytis savanorių būrelis Tasmanijoje. Tai trimėnesinio biuletenio „Baltic News“ redaktoriai ir leidėjai. Jiems talkina savanorių grupelė Melbourne, Sydnejuje, Canberroje bei kitur.

„Baltic News“ tikslas informuoti australus ir kitus angliškai kalbančius skaitytojus apie Pabaltijo praeitį ir apie dabartinius įvykius Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. To tikisi ir prašo mus už tautos laisvę kovojanti Tėvynė.

Galime pasidžiaugti, kad nemažai jau pasiekta. „Baltic News“ tiražas dabar yra 9.000 egzempliorių. Jį gauna visi Australijos parlamento nariai, valstijų politikai, žurnalistai, bibliotekos, mokyklos, kunigai, akademiškai bei įvairūs įtakingi asmenys.

Anksčiau Australijos spauda beveik visai nerašydavo apie Lietuvą ir bendrai apie Pabaltijo kraštus. Džiugu, kad pastarojo dešimtmečio bėgyje virš 100 laikraščių ir žurnalų anglų kalba perspausdino medžiagą iš „Baltic

News“. Televizijos stotys — ABC, Channel 6/9, SBS jau kelis kartus transliavo „Baltic News“ žinias. Šio leidinio skaitytojai atsiliepia ne tik iš Australijos, bet iš įvairiausių užsienio šalių — Saudi Arabijos, Japonijos, Suomijos, Norvegijos, Maltos, JAV ir t.t.

Tačiau tokio masto leidinį neįmanoma išleisti be pinigų. „Baltic News“ darbuotojai nei vienas negauna nei algos, nei honoraro. Už dyką jie paaukvoja šimtus valandų savo laisvalaikio, o *prireikus* primeta ir savo santaupų. Tuo būdu „Baltic News“ kasal jie sutaupo šimtus ir tūkstančius dolerių.

Tačiau paštai ir spaustuvei vistiek reikia užmokėti. Vieno numerio išleidimas ir išsiuntinėjimas dabar kainuoja apie \$4.000. Taigi išeina \$16.000 į metus, ne vieną kartą, bet kasmet.

Nors sumos nemažos, ligšiol mums pavykdavo jas surinkti iš pasišventusių pabaltiečių aukų, loterijų ir ištikimų draugijų paramos. Sunku visus išvardinti, bet lietuvių draugijos mus remia stipriai ir dažnai. Pavyzdžiui, Adelaidės ramovėnai kasmet praveda rinkliavą, o Latrobe Valley-Gippsland lietuviai jau trejus metus iš eilės rengia žvejones, kurios „Baltic News“ kason iki šiol atnešė apie \$1.200.

Didėjant „Baltic News“ tiražui ir kylant kainoms, darosi vis sunkiau suvesti galą su galu. Vieniniai skaitytojai mus teberemia kaip anksčiau. Tik pažvelkime į tų dosnių aukotojų sąrašus kiekviename „Baltic News“ numeryje! Mums reikia daugiau veiklių organizacijų pagalbos, kurios suprasdamos šio darbo svarbą, neragindamos papildytų mūsų leidinio kasą.

Todėl prašome: ateiškite mums į talką, kol „Baltic News“ dar gyvas. Jeigu tikime, kad „Baltic News“ tarnauja svarbiam tikslui, prisidėkime reguliariomis akimis, tapkime rėmėjais ne tik žodžiais, bet ir darbais. Juk „Baltic News“ nėra tik tasmaniečių reikalas. Jis kalba už visus pabaltiečius, o ypač už pavergtuosius.

Ačiū Jums už paramą praelyje, dėkojame už Jūsų solidarumą ateityje.

„Baltic News“ leidėjų vardu Jus gerbią Algis T. ir Regina Stokman. PO Box 272,Sandy Bay Tas 7005.

Europos lietuvių studijų savaitė sėkmingai pasibaigusi „Romuvoje“ Vakarų Vokietijoje rugpjūčio 7d., sekančių metų šiai Studijų dienai, jau 36-tajai, numatyta vietovė Svedijos Gotlando saloje 1989m. rugpjūčio pirmąją savaitę. Ši Studijų savaitė bus arčiausiai Lietuvos! Jų dabar žymiausias organizatorius yra Dr. Kajetonas Julius Ceginskas padedamas eilės bendradarbių.

Kas atsitiko Melbournui

Nuo pat pirmųjų mūsų įsikūrimo Australijoje dienų, Melbourno lietuviai buvo vieni iš veikliausių. Tuo neatšilikio ir sporto klubas „Varpas“, kuriam ilgus metus vadovavo patys žymiausi mūsų sportininkai. O kiek jaunų ir iškilų lietuvių sportininkų davė šis lietuviškasis klubas! Melbourno lietuviai gali didžiuotis šiuo, vienu iš pirmųjų mūsų sporto klubų. Gi pirmo, jau eilę metų labai gražiai veikia ir antrasis, žiemos sporto klubas „Neringa“. Dar pernai metais, vadovaujant Birutei Adomavičienei ir prieš tai jos vyrui Viktorui, abiem esant gimnazijų mokytojams, „Varpo“ klubas buvo pats lietuviškiausias ne tik Australijoje, bet net ir kitose valstybėse, kur yra lietuvių. Cia jaunuolis, norėdamas treniruotis ir žaisti už „Varpą“, turėdavo eiti į savaitgalio mokyklą, ten mokytis lietuvių kalbos ir kalbėti tik lietuviškai. To neįstengė padaryti joks kitas klubas.

Kalbant apie vyresnius sportininkus, tai jų darbo vaisius pamatė per paskutiniąsias sporto šventes, kai neseniai buvę jaunieji ir Australiją taip gražiai atstovavę pasaulinėse mūsų šventėse Amerikoje ir Kanadoje, rodė savo pajėgumą ir čia.

O, štai ir vėl, už kelių savaitelių Australijoje mes sulauksime virš 200 svečių sportininkų iš Amerikos, Kanados, Lietuvos ir kitur, atvykstančių į III Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes Adelaidėje. Ši šventė, paminint kartu ir 50-tį I-sios Tautinės Olimpiados, vykusios 1938m. Kaune, bus visos Australijos lietuvių šventė ir mūsų pasididžiavimas, kad po 40-ties metų, mes dar esame lietuviškame ir sportiniame gyvenime ne tik gyvi, bet ir stiprūs. Didelė pagarba tenka Adelaidės visiems lietuviams ir ypatingai šios šventės organizaciniam komitetui, su jaunatviškai sportine energija turinčiam vadovui Jurgiui Jonavičiui. Šventė praeis labai gerai ir mes garbingai atsistosime šalia Toronto ir Cikagos, kur vyko pirmosios dvi.

Prieš atvykdam į Adelaidę, Amerikos ir Kanados sportininkai 3-4 dienas viešės Sydnejuje. Cia irgi yra sudarytas svečių priėmimo komitetas, kuris kartu su sporto klubu „Kovu“ ir visais Sydnejaus lietuviams, priims šiuos sportininkus Sydnejuje. Cia jie treniruosis ir žais draugiškas krepšinio ir tinklinio rungtynes, turės laivo iškylą po Sydnejaus įlankas, valgys bendras Kūčias Lietuvių klube ir Kalėdų pirmąją dieną jau išskris į Adelaidę. Sydnejaus koviečiai, su pagalba visų sydnėjiškių, tikisi kad galės gražiai priimti visus svečius ir atsilyginti už tai ką jie anksčiau gavo iš Kanados ir Amerikos lietuvių.

O kas gi atsitiko Melbournui? Kaip iš Amerikos rašo jų sportinės grupės vadovas V. Grybauskas, didelis Australijos lietuvių sportininkų draugas ir labai daug jiems padėjęs abiejų sporto švenčių metų Amerikoje, tai: „Varpo“ dabartinis pirmininkas pristatė

mums Melbourno programą, kur kiekvienam iš mūsų kainuotų po 240 dolerių. Žinoma, tokios programos negalėjau priimti, nes mūsų jaunimas, kaip buvo ir jūs, yra silpnas su pinigais. Esu desperacijoj. Bandžiau lėktuvų skridimus pakeisti, aplenkiant Melbourną, bet jau buvo per vėlu. Negi negali Melbournas ir Geelongas ką nors suorganizuoti? Mums daug ko nereikia, tik permiegoti kelias naktis. Juk ir jūsų grupėms Toronte, Cikagoje ir kitur po žaidynių buvo parūpinta nakvynės ir visa kita. O gi tose grupėse buvo ir nemažai sportininkų ir svečių iš Melbourno ir Geelongo. Negi jte ir to nebeneri prisiminti?

Skaitant tuos žodžius, man kaip buvusiame abu kartus Australijos lietuvių sportininkų vadovui, skaudu darosi. Ne tik skaudu, bet ir gėda yra prieš jį ir visus atvykstančius jo vadovaujamus lietuvius sportininkus. Jeigu Adelaidė, šalia didžiųjų Lietuvių dienų, gali suruošti ir šią pasaulinę sporto šventę, jeigu Sydnejuje gali priimti šiuos sportininkus pačiu sunkiausiu prieš šventes laiku, tai, manau, Melbournas, padedant

Geelongui, gali ir labai lengvai priimti ir apgyvendinti tas kelias dienas šiuos garbingus svečius pas save, neprasant jų susimokėti po 240 dolerių. Kodėl gi tą galėjo padaryti Jaunimo Kongresas praėjais metais Melbournė?

Aš žinau, kad dabartinis, jaunesnės kartos „Varpo“ pirmininkas ir kai kurie jo valdybos jaunesni nariai, turi mažiau patyrimo organizaciniame darbe. Tačiau, kiek gi yra senjorų buvusių vadovų, pirmininkų, Garbės narių, sportininkų, jų tėvų ir tos pačios, taip lietuviškos Melbourno bendruomenės, kurie ne tik gali, bet ir privalo padėti šiai jaunesnei valdybai tiek savo darbu, lėšomis ir, svarbiausiai, svečių apgyvendinimu.

Dar nėra vėlu. Susiimkit visi ir nepadarykit gedos, varpiečiai, ne tik sau, bet ir visai Australijos lietuvių bendruomenei. Tuo pačiu aš prašau visų lietuvių nuoširdžiai padėti mūsų sportininkams. Atidarykite plačiai savo vaišingus lietuviškuosius namus mūsų atvykstantiems svečiams, kad ir jie, palikdami Australiją, išsivežtų tokius gerus atsiminimus ir išpūdžius, kaip ir mes atsivežėme iš Kanados ir Amerikos.

Antanas Laukaitis

Drąsi Estijos ministrų taryba

Italų žinių agentūra Ansa pranešė, kad Estijos ministrų tarybos prezidiumas šiomis dienomis panaikino paskelbdamas negaliojančiais visus dekretus, pagal kuriuos Stalinas ketvirtame dešimtmetyje įsakė deportuoti į Sibirą tūkstančius nekaltų Estijos gyventojų. Šiuo Estijos ministrų tarybos prezidiumo nutarimu, rašo spaudos agentūra, yra simboliniai pasmerkiamos Stalino įsakymu įvykdytos masinės estų deportacijos. Masiniai nekaltų gyventojų išvežimai, pažymėjo Estijos valdžios atstovas, sukelią skaudžiausių mūsų širdies sopulį, kurio nei laiko tėkmė nepajėgs nuraminti. Turime ką nors daryti, pridūrė Estijos valdžios atstovas, kad bent susvelnintus kartelį dėl padarytųjų skriaudų. Italų žinių agentūra rašo, kad grupė Tartu universiteto dėstytojų Estijoje, svarsto, kuriuo būdu galima būtų kompensuoti dar gyvats išlikusių Stalino deportacijų aukų patirtus nuostolius.

(Ansa).

LSS VII Tautinėje Stovykloje dalyvavus

(Tęsinys)

Rašo j.s.fil. Algimantas Žilinskas

Seštadienis pilnas užsiėmimais ir pasimatymais su seniai matytais, pokario laikais Europoje bendraminčiais, studijų kolegomis ir suvažiavimų sąskrydžių dalyviais. Kai kurie gerokai pasikeitę, žinoma ir aš, visgi išsiaiškinam kur skautavom, ką veikėm. Vakare dviaukštis lauzas sutraukia bene 1.000 dalyvių. Laužą uždegti pakviečiamas seniausias stovyklautojas visada gyvas, energingas, fil. J. Dainauskas.

Sekmadienį pradėdam Sv. Mišiomis, atnašauja J.E. vysk. Baltakis, kuris ir pamokslą pasakė, padedant vs kun. A. Saulaičiui ir s. kun. J. Pakalniškiui. Po pamaldų išpūdingas vėlavų pakėlimas ir lietuviškos skautybės 70 metų sukakties paminėjimas. Į vėlavų aikštę ateina kolonos stovyklautojų su savo vėlavomis ir palydovais. Seserijos stovykla atžygiuoja

mosuodamos šimtus tautinių vėlavėlių. Orkestras groja lietuviškus maršus, pamažu atnešama milžiniška trispalvė, kuri bus nugabenta į Tėvynę. Visus sveikina Stovyklos viršininkas, vysk. Baltakis, seka apdovanojimai, įsakymai, premijų įteikimas už geriausias rašinius ir po to paradas prieš stovyklos vadovybę ir svečius.

Paradas labai išpūdingas, nes nešamos vėlavos - JAV, Lietuvos, Australijos rajono, daugelio tautų, Jūros skautų ir visokių vienetų. Akademines skautų KORPI VYTIS ir ASD nešamos priešais akad. skautų (apie 100 stovyklautojų) koloną, kurie tradiciniai žygiuoja po 3 (sesė-brolis-sesė). Svečiai visiems dalyviams kelia ovacijas. Nepamiršamas vaizdas - nešamų senovės Lietuvos karinių vėlavų kopijų gana didelio skaičiaus.

Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės atkurtos vėlavos parade tuoj po tautinių ir skautiškų vėlavų VII Tautinėje stovykloje.

Foto: v.s. Vladas Bacevičius iš Clevelando

Pirmadienį tęsiama stovyklos programa, užsiėmimai, bet jau daugiau poilsiaujant. Pagaliau ir oras normalus. Išėina paskutinis stovyklos laikraštėlis „Zvilgsnio“ numeris-5tas, dar vis tebežiorim G. Peniko video filmas apie demonstracijas Lietuvoje, o 23d. vakare įvyksta „Juodojo kaspino dienos“ minėjimas, kurį jaunieji stovyklautojai pravedė labai išpūdingai vakare valgyklos salėje. vad. sk. vyčio R. Ciplinsko. „Miško broliams“ (skautų būrelis vad.s.Salčiuno gyvenantis liet. partizanų tradicijomis) įnešus vėlavą ir sesėms didelį vainiką su 49 žvakutėmis (49 metai okupacija) sugiedotas Tautos himnas.

Po trumpų paaikškinimų ir skaitymų uždegtos 47-ios žvakutės, prisimenant tų metų įvykusias tragedijas Lietuvoje viešai jas paminint kas metai kur, kas įvyko. Skambant „Leiskit į Tėvynę“ dainai, liepsnojantis vainikas išneštas į ežerą. Fil. Leono Maskalūno ilgas ir labai gražus tautinis eilėraštis ir „Lietuva brangi“ giesmė - baigta gražus ir patriotinis minėjimas. Po to sekė lauzas, bet dėl lietaus atliktas čia pat salėje. Po lauzo atsisveikinimai ir šokiai, grojant skautiškam orkestrėliui, kurio didžiausią dalį sudarė vienos šeimos Anglijoje jaunimas. Garbė jteim!

Sekantį rytą pakėlus vėlavas ir jas nuleidus, stovykla skelbiama uždaryta. Stovyklautojai pilni gražiausių išpūdžių, prisiminimų, kai kurie naujai pakelti į vyresniškumo laipsnius, o kiti netgi davę įžodžius, pasižadėjimus ir atsigavinę lietuviškai skautiška dvasia, pradeda išvažinėti vėl į įvairius gyvenamus kraštus: JAV, Kanadą, Australiją, Braziliją, Argentiją, Vokietiją, tardami „iki pasimatymo, kitoje stovykloje!“

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožinio nariai lapkričio mėnesį meldžiasi už mirusius lietuvius.

Vėlinių proga kapines lankysime lapkričio 5 d., šeštadienį 3 val. p.p. Fawker kapinėse Lietuvos sekcijoje renkames prie a.a. Prelato Prano Vaserio kapo. Springvale kapinėse renkames prie raštinės ir iš ten visi drauge nuvyksime prie artimiausio lietuvio kapo. Po pamaldų bus šventinami antkapiai, jei tokių atsirastų. Už visus mirusius mūsų parapijiečius šv. Misios bus aukojamos lapkričio 6 d., sekmadienį. Šv. Mišių aukai dėžutė bus prie bažnyčios durų.

Vėlinių dieną kiekvienas kunigas aukoja po trejas šv. Misias, jei kas norėtų prisiminti savo mirusius, prašome jų vardus įrašyti į skiautelę popieriaus ir įdėti į dėžutę, būsiančią prie bažnyčios durų.

Geelonge lietuviškos pamaldos lapkričio 6 d., sekmadienį šv. Jono bažnyčioje 9.30 val.

„Tėviškes aidų“ prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus ir užuojautas.

Už a.a. Mečį Kaulėną mirties pirmosios metinės XI.7 šv. Misias užprasė O.B. Duobai.

Laikraštį spausdinant spaudos agentūros praneša, kad sovietų valdžia

Rusai jau šaukia: „Gana carų“

Užsienio spaudos agentūros plačiai pranešė apie Maskvoje neseniai vykusį susirinkimą, kuriame apie penki šimtai žmonių, daugumoje jaunimo, reikalavo spartesnių ir veiksmingesnių demokratinių reformų. Buvo reikalaujama panaikinti vadinamą „nomenklaturą“, apriboti komunistų partijos galią, praveisti laisvus balsavimus per kuriuos galėtų būti renkami keli kandidatai, užtikrinti teisinių organų nepriklausomybę, panaikinti saugumo, kaip politinės policijos tarnyba, leisti žmonėms burtis į nuo partijos nepriklausomas organizacijas, nevaržyti žmonių judėjimo krašto viduje ir kelionių į užsienį. Spaudos agentūros pastebi, jog susirinkimo dalyviai neatmetė komunistų partijos vadovaujamo vaidmens, bet skatino partiją atsinaujinti tokiu būdu, kad krašto piliečiam būtų užtikrintos tam tikros teisės, kurios dar nėra įstatyminiai garantuojamos. Susirinkime buvo pakartotinais skanduojamas šūkis „gana carų“, „partijoje turi dirbti savanoriai, o ne apmokami biurokratai“.

Išsklavus amžinybėn Zuzanai Cečlenai, reiškiamė gilia užuojautą jos broliui Lietuvoje, o taip pat jos draugams ir pažįstamiems Australijoje. Pertho Liet. bendruomenės ir Pertho Lietuvių namų sąjungos valdybos

A+A Onutei Seduikienei-Uturaitei,

netikėtai mirus - apleidus mus visus, jos likusią šeimą; vyrą Stasį, dukras - Ireną, Danutę, sūnus - Ričardą, Ronaldą, Dovydą, reiškiamė nuoširdžią užuojautą, netekus žmonos bei motinos. Išsėkis Dievo palaimoje.

Aga, Julius Macky (Macijauskai)

grąžino Lietuvos katalikams Vilniaus katedrą ir spalio 23 d. kardinolas Vincentas Sladkevičius čia aukojė pirmąsias šv. Misias. Pamaldose dalyvavo apie 5.000 tikinčiųjų. Baigiantis tą pačią dieną Persitvarkymo sąjūdžio kongresui, per Vilnių su Lietuvos vėlavomis dalnuodami žygiavo tarp 250.000 ir 500.000 žmonių.

Australijos Tautiniam muziejui Canberroje daug puikių eksponatų surinko DLK Vytenio Saulių kuopa, apie ką rašėme „Tėviškes aidų“ 32 numeryje. Šiomis dienomis iš Canberros muziejaus atvyko transporto mašina ir tuos eksponatus išgabeno ekspozicijai ruošti. Garbė šauliams už Lietuvos istorijos garsinimą!

MELBOURNAS

Į popietę!

Socialinės globos moterų draugijos valdyba praneša, kad lapkričio 13 d., sekmadienį 2.30 val. p.p. Lietuvos namų Moterų sekcijoje rengiama popietė-kavutė. Pašnekesį apie moterų-kultūros darbuotojų Lietuvoje darbą ir buitį praves p. J. Malijauskienė. Ištraukas iš savo poetinės kūrybos paskaitys p. M. Malakūnienė. Po to pasivaikinsime kavutė. Kviečiame dalyvauti visas Draugijos nares, rėmėjas ir prijuočančias. Iki malonaus pasimatymo!

Draugijos valdybos sekretorė

Aukojo draugijai

Neseniai sėkmingai buvo užbaigtas Lietuvos draugijos (Lithuanian Friendly Society) loterijos bei lešų rinkimo vėjus. Tai davė ne tik materialinę naudą, bet taip pat plačiau paskleidė Lietuvos draugijos veiklos tikslus. Draugijai aukojo: \$ 100 A. Venclova, \$ 50 M. Sumauskas, \$ 40 E. Korsak, po \$ 20 davė B. Kaminskas, A. Kaspariūnas, E. Petrikas, Alfa Savickienė, J. Valeiša, A. Zilyis, po \$ 10 — Adelaidės pensininkų klubas, V. Baltutis, E. Eskiartienė, J. Gailius, B. Gružienė, A. Milvydas, D. Ragauskas, M. Saženis, J. Zonius. Parėmusiems savo auka Lietuvos draugiją reikiame nuoširdžią padėką.

Lietuvių draugijos valdyba

„Talka“ praneša

Metiniame „Talkos“ narių susirinkime buvo konstatuota, kad turime ribotą skaičių jaunų (amžiumi) narių. Esant nepalankiai jauniems besikuriantiems žmonėms ekonominei padėčiai, mes galėtumėm suteikti jiems naudingą finansinį patarnavimą. Tačiau yra tam tikrų sunkumų painformuoti apie tai jaunesniąją kartą. Todėl žinoma ir entuziastinga jaunimo veikėja p. Brigita Karazlijenė sutiko būti „Talkos“ idėjų skleidėja jaunimo tarpe.

A.P. Simkus
sekretorius

7 Įteisinta Lietuvos trispalvė ir lietuvių kalba

Spalio 8 d. visos didžiosios Vakarų spaudos agentūros ir laikraščiai, taip pat Vatikano radijo biuletenis plačiai pranešė apie Lietuvos trispalvės vėliavos — geltona, žalia ir raudona — įteisinimą Lietuvoje ir jos iškilmingą iškilimą Gedimino pilies bokšte Vilniuje. Ji dabar visada čia plevėsuos.

Lietuvos trispalvės iškilimo proga Vilniaus Gedimino aikšteje buvo surengtas mitingas. Nors apie mitingą sužinota per labai trumpą laiką, aikšteje susirinko apie dešimt tūkstančių žmonių. Jautėsi pakili džiaugsmo nuotaika, aidėjo dainos ir giesmės. Tarp mitinge dalyvavusių bei kalbėjusių buvo ir Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio nariai.

Prel. Aleksandro Dambrausko sukaktis

Užsienio lietuvių spauda atkreipia dėmesį, kad šiais metais sueina penkiasdešimtmetis nuo žymiojo lietuvių rašytojo ir mokslininko prelado Aleksandro Dambrausko - Adomo Jakšto mirties. Adomo Jakšto-Dambrausko nuopelnai lietuvių tautai yra labai dideli. Tumas Vaižgantas jį stato greta tokių veikėjų, kaip dr. Jonas Basanavičius, dr. Vincas Kudirka.

Jakštas-Dambrauskas buvo apdovanotas įvairiais talentais: poeto, literatūros kritiko, matematiko, teologo, filosofo. Jis daug yra atlikęs lietuviybės ir katalikybės labui. Buvo karštai nusiteikęs prieš įvairias negeroves ir ydas, dar prieš Maironį rūpinosi savo poezija ir raštais aukleti anu meto lietuvių jaunimo grožinio jausmus.

Kaip literatūros kritikas jis turėjo įtakos ne tik savo metui, bet ir vėlesniems laikams. Jakšto-Dambrausko kritika paremta dieviškosios harmonijos samprata. Kaip visame kosmose yra regima dieviška tvarka, ir harmonija, taip tokia harmonija turi pasizymėti ir žmogaus kūryba.

Adomo Jakšto filosofiniai raštai yra susiję su jo religiniais pergyvenimais, su jo religine pasaulėžiūra. Krikščioniškosios pasaulėžiūros rėmuose jis sprendė ir gėrio bei blogio problemas, atsiremdamas daugiau į tomistinę filosofiją. Yra parašęs įvairių studijinio bei biografinio pobūdžio knygų.

HOBARTAS

Kartuomenės šventės minėjimas ruošiamas lapkričio 19d. Ukrainiečių salėje, Main Road, Moonah. Pradžia - 7v.v. Vaisės - sunėstinės bendram stalui. Gėrimus atsinešti savus. Visi bendruomenės nariai prašomi apsilankyti.

Kalėdų eglutė vaikams bus gruodžio 4d. Ukrainiečių salėje, Main Road, Moonah. Dovanos vaikams ir vaisės visiems bus paruoštos Hobarto bendruomenės moterų komiteto. Suaugusieji gėrimus atsineša savo. Mazi, jauni, suaugę ir seni, visi prašomi apsilankyti.

Hobarto bendruomenės valdyba

Lietuvos trispalvei vėliavai kylant į bokštą, pučiamųjų orkestrui palydint buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Trispalvę iškėlus, ant pilies kuoro buvo užnešta ir Persitvarkymo sąjūdžio vėliava. Ją lydėjo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės vyriausieji nariai — Lukšienė ir Bulavas, o taip pat ir du jauniausieji atstovai — Vaisvila ir Medalinskas. Prie plevėsuojančios trispalvės Sąjūdžio vėliava buvo ištiesta horizontaliai ant dviejų kotų. Mitingo metu kalbėjo Vilniaus miesto Vykdomojo komiteto pirmininkas Vileikis, rašytojas Vytautas Petkevičius, Lietuvos savanoris-karys architektas Vytautas Landsbergis-Zemkalnis, poetas Juozas Nekrošius, Arvydas Juozaitis, o pabaigoje — Justinas Marcinkevičius.

Užsienio spauda taip pat praneša, kad Lietuvos Aukščiausiosios tarybos įsaku lietuvių kalba Lietuvoje yra įteisinta kaip valstybinė kalba.

LRTV

CANBERRA

Įteikta lietuvių skulptūra

Ievos Pocienės skulptūra „Eglė žalčių karalienė“, ALB dovana Australijai jos 200 m. jubiliejaus proga, jau stovi Glebe parke, esančiame Canberros miesto centre. Oficialus mūsų dovanos įteikimas įvyko lapkričio 5 d. Parke suskambėjo graži lietuviškų tautinių šokių muzika ir plevėtėje pabiro Sydnėjaus bei Canberros tautinių šokių šokėjų poros. Dovaną perdavė ALB Krašto valdybos pirmininkė p. Danutė Baltutienė, priėmė vietinėje parlamente narė ir ministrė Hon. Ros Kelly MP. Pasibaigus meninei programai visi dalyviai atvyko į Canberros Lietuvių klubą, kur oficialiems svečiams buvo surengtas priėmimas, o kitiems dalyviams — iėšminė. Pasivažiinta nemokamai.

JK

Eva Kubbas prie skulptūros „Eglė žalčių karalienė“ Glebe parke Canberroje

MELBOURNAS

Išpūdziai iš Lietuvos!

Lapkričio 5d. šeštadienį 4.30 val. Melbourne Lietuvių klube Jonas ir sūnus Jonas Mašanauškas papasakojo apie kelias savaites šią vasarą praleistas Lietuvoje. Pasakojimai bus iliustruoti vaizdajuostėmis ir spaudos leidiniais.

Kviečiame visus pasiklausyti ir pasižiūrėti.

Australijos Lietuvių jaunimo sąjunga

Kas vyksta į Vasario 16 Gimnaziją

Melbourn Apylinkės valdyba nori atkreipti dėmesį mokinių bei tėvų, kurių vaikai pasirodė vykti į Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje.

Australijos Lietuvių Fondas ir Melbourn Karų Ramovė skiria stipendijas studijuojantiems Vasario 16 gimnazijoje. Norintieji stipendiją gauti, jie patys ar jų tėvai, turi kreiptis raštiškai į tas dvi organizacijas. Būtų malonu, jei ir kitos organizacijos pasektų jų pavyzdžiu ir prisidėtų piniginiėmis aukomis šių mokinių išlaikymui.

Siemet iš Melbourn 4 jaunuoliai pasirodė vykti mokytis į Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Kviečiame ir kitus jaunuolius, norinčius išmokyti bei sustiprinti lietuvių kalbą, vykti į šią vienintelę pasaulyje, šlapus geležinės uždangos veikiančią lietuvišką gimnaziją.

Iki šiol užrašė šie mokiniai: Audra ir Gintaras Simkai, Melisa Savickaitė ir Antanaitis. Situus jaunuolius mes dažnai matome įvairiuose lietuviškuose parengimuose, šokant tautinius šokius, skatuose ir kitur. Reikia tikėtis, kad sugrįžus iš Vasario 16 gimnazijos jie dar stipriau reikš lietuviškoj veikloj ir vartodami taisyklingą lietuvių kalbą su praturtinta lietuviška dvasia, papildys rėjančius visuomenės veikėjų gretas.

Remkime važiuojančius jaunuolius mokytis tėvų kalbos. Remkime ir pačią Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Smulkesnes žinias gali suteikti Melbourn Apylinkės valdybos nariai.

Viltis Kružienė

Svietimo ir Kultūros reikalų narė

Klubo metinis susirinkimas

Šeštadienį, spalio 8 d. atvykusius į metinį Klubo narių susirinkimą pasitiko pasiruošimo skuba. Draugiškai besišypsantys Valdybos nariai skubėjo išduoti visiems apyskaitos knygeles bei korteles, kad visus laiku galetu patalpinti gražiai dekoruotoje Jubiliejinėje salėje.

Nenusakoma rimtими salę pripildė 90 susirinkusių Melbourno

Klubo narių. Klubo pirmininkas dr. J. Kunca atidarė susirinkimą ir pakvietė sekretoriauti Ailšą Baltrukonienę. Tylos minute buvo pagerbti 16 mirusiųjų Klubo narių. Po to dr. J. Kunca pristatė 13 naujai įstojusių narių.

Po praėjusių metų susirinkimo protokolo skaitymo bei jo priėmimo, Klubo pirmininkas padarė Valdybos metinės veiklos ataskaitą. Pirmiausia jis paaiškino, kad pagal Statutą savo dvejų metų kadenciją užbaigia trys valdybos nariai: Paulius Jokūbaitis—vicepirmininkas ir Iždininkas, Martynas Didžys, atsakingas už baro vedimo reikalus ir Monika Žiogienė—namų vedėja.

Pirmininkas paaiškino, kad klubo nariai turėjo išrinkti naujus asmenis į pasitraukiančiųjų vietą, tačiau neatsiradus kandidatų, rinkimai atidėti iki lapkričio 6 d. Pirmininkas papasakojo apie Klubo pastato remonto darbus. Visiškai pakeista teatro salė, naujai apvilktos kėdės, prapiesta scena, koridoriuje ištiesti nauji kilimai, įmontuoti šviestuvai, padarytos naujos durys. Remontas atliktas kokybiškai ir dabar malonu yra įeiti į Lietuvos namus. Net dr. V. Skuodis, viesėdamas Melbourne, pasigerejo mūsų visuomenės centro jaukumu. A.A. Prano Salkausko palikimas Melbourne klubui pagelbėjo padengti didelę dalį remonto išlaidų. Garbė jam ir Onutei Szentimrey, testamentu vykdytojai.

Valdybos narė Monika Žiogienė bei jos vyras Vincas Žlogas labai nusipelnė remonto darbuose. Jie surado gerus ir pigius remontuotojus, sukaupe talkininkus, sumaniai organizavo visus darbus ir juos prižiūrėjo. Susirinkusieji gausiais plojimais jiems padėjo už trūšą ir pastangas.

Pirmininkas nusiskundė, kad vis dar nepavyksta surasti namų prižiūrėtojo, kas apsunkena tvarkos ir švaros palaikymo kontrolę. Jis kreipėsi į visus narius prašydamas prisidėti prie šio darbo, nes namai yra mūsų visų, o ne tik valdybos. Buvo pranešta, kad valdyba nepriestariauja Seštadieninei mokyklai įsikurti šiose patalpose.

Išsamų pranešimą padarė kontrolės komisijos pirmininkas Juozas Petrašionas. Iždininko Pauliaus Jokūbaitio įrašai atitinka pateiktus dokumentus. Knygos vedamos pavyzdinčiai.

Martynas Didžys pateikė prekių apyvartos knygas, kasos pajamų juostas, už prekes apmokėtus kvitus. Rasta, kad atskaitomybės knygų įrašai atitinka pateiktus dokumentus ir parodo tikrą pajamų ir išlaidų stovį. Taip pat buvo patikrintas inventoriūs. Dalyvavo visi komisijos nariai. Akivaizdžiai buvo patikrintos visos Klubo patalpos. Pateikiant klausimus ir sumanymus emė

tirpti rimties ir įtampos jausmas, kadangi visi gyveno tals pačiais rūpeščiais. Tarp valdybos ir narių užsimezgė glaudus kontaktas ir savitarpio supratimas. Išsiaiškinta pagaliau ir anksčiau jau kelias klausimas dėl Garbės narių lentos. Ji bus vėl pakabinta, gal tik su kai kuriais pakeltimais. Daugelio nuomone joje turėtų figuruoti ir Antos Matuskevičienės pavardė, kuri darbu bei geromis idėjomis daug prisidėjo prie Klubo pastato gyvavimo. Diskutuota dėl Lietuvos namų koplyčios. Nutarta, kad ji ir toliau tarnaus tiems patiems tikslams.

Klubo valdyba buvo labai veikli ir darbšti. Linkėtina, kad tie trys klubo nariai, kurių kadencija dabar baigiasi, vėl kandiduotų, o nariai, atsideddami jiems už paslaukojantį darbą, vėl juos išrinktų.

A. B.

„Atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos!“

Vatikano dienraštis „L'osservatore Romano“ plačiai pranešdamas apie Estijoje ir Latvijoje pastaruoju laiku įvykusias masines demonstracijas už šių kraštų suverenumo atstatymą, atkreipia dėmesį į latvių komjaunimo laikraštyje paskelbtą Latvijoje įsikūrusio „Laudies fronto“ už persitvarkymą užmojų programą. Joje, tarp kita ko, reikalaujama reabilituoti visas Stalino vykdytus persekiojimų aukas, paskelbti kaip nusikaltimą prieš žmoniją stalininio režimo Latvijoje 1940-aisiais metais įvykdytus veiksmus, panašiai, kaip nusikaltimu prieš žmoniją Niurembergo teisme buvo paskelbti nacių režimo veiksmai.

Vatikano dienraštis atkreipia dėmesį, kad ir Estijoje įvykusio masinio mitingo metu įvairūs kalbėtojai reišė labai tvirtus reikalavimus. Pavyzdžiui, senų paminklų restauratorius Trivini Velliste, mitinge dalyvavusiems Estijos komunistų partijos atsakingiems pareigūnams neprotestuojant, pažymėjo, kad Estija privalo kovoti už atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos. Jis taip pat pasiūlė, kad Taline būtų pastatyti paminklai dviems įžymiems nepriklausomos Estijos veikėjams: buvusiam prezidentui Paets ir generolui Laidoner. Niekas net nežino kur šie abu įžymūs veikėjai yra palaidoti, pastebėjo Velliste. Vienas Estijos „Laudies fronto“ vadovaujančių veikėjų, ekonomistas Sawissaar, kad ir parėmė nepriklausomybės Estijai reikalavimą, betgi paragino savo tautiečius būti apdairiais, vengti neapgalvotų veiksmų ir negreitinti natūralios laiko tekėmės. Jis taip pat pabrėžė, jog yra būtina reikiamai suderinti Sovietų Sąjungos ribose esančių tautybių veiklą. (Oss.R.)

Latviai laimi

Didžiosios užsienio spaudos agentūros šandien taip pat plačiai praneša apie šį savaigalį Rygoje vykstantį „Latvijos laudies fronto“ steigiamąjį suvažiavimą. Jo tikslas yra - oficialiai įteisinti šį sąjūdį, kuriam, spaudos agentūrų žiniomis, dabar jau priklauso apie šimtą tūkstančių narių, pasiskirsčiusių į daugiau negu du tūkstančius atskirų grupių visoje Latvijoje. Agentūros atkreipia dėmesį, kad Liaudies frontas Latvijoje jau yra atsiekęs svarbų laimėjimą: Latvijos aukščiausioji taryba praėjusį ketvirtadienį įteisino latvių kalbą kaip Latvijos valstybinę kalbą. Vatikano radijo dienraštis, pranešdamas šią informaciją, atkreipia dėmesį, kad nuo to laiko, kai Latvija buvo prievartiniai įjungta į Sovietų Sąjungą, 1940-aisiais metais, latvių tautai buvo primesta rusų kalba. Pagal turimas informacijas, Latvijos Liaudies fronto suvažiavime dalyvauja taip pat latvių emigracijos atstovai. Suvažiavimas, agentūrų žiniomis, baigsis sekmadienį religinėmis pamaldomis Rygos katedroje, kuri, yra paversta koncertų sale. Pamaldos bus transliuojamos per Latvijos radiją ir, galbūt, per televiziją.

SKAUTAI AKADEMIKAI

Spalio 16-toji yra akademinės skautijos metinė šventė, kai pirmasis Skautų Akademikų vienetas įsikore Lietuvos universitete 1924.X.16. Skautų akademikų skyrius Melbourne savo metinės šventės proga minėjo iškilmingu posedžiu ir Lietuvos Skautų sąjungos 70 metų sukaktį. Lietuvių namų Bendruomenės menėje su kvietiniais akademinų korporacijų bei visuomenės atstovais spalio 16d. popietė. Skyriaus pirmininkai sol. Virginijai Bruozytei su „Svajonių aidais“ įvykus į užjūrus koncertuoti, iškilmingąjį posedį suorganizavo ir jį pravedė fil. ps. Loreta Čizauskaitė. Į Garbės prezidiumą pakvietė Rajono dvasios vadovą s. fil. kun. P. Dauknį, ALK Krašto valdybos pirm. p. Danutę Baltutienę, Rajono vadą j.v.s. fil. Vytautą Vaitkų, Skautininkų Ramovės pirm. v.s. Jonę Zitkevičienę, vyriausią akademiką s. fil. Antaną Bakaitį ir ASS įgaliotinį j.s. fil. Algimantą Zilinską.

Rimties minutelį kapelionas patelkė invokaciją ir susitelkimu prisimnėm mirusius bei žuvusius už Tėvynės laisvę skautus, skaites, Akademinių skautų sąjūdžio narius.

Lietuvos skautų sąjungos įdomią apžvalgą pateikė Brolis V. Vaitkus, kaip Lietuvoje iš mažo būrelio išaugo platus skautų sąjūdis, iškiydomis, stovyklomis, praktiniu gyvenimo patyrimu išauklėti ir išsiauklėti Dievo, Tėvynės ir Artimo tarnybos dvasioje. Brolis A. Zilinskas paberė pluoštą prisiminimų iš VII Tautinės stovyklos Amerikoje, kur jis dalyvavo rugpjūčio mėnesį. Brolis A. Bakaitis papasakojo prisiminimų iš Skautų akademikų korporacijos veiklos Lietuvoje ir čia Australijoje. Nuoširdų sveikinimo žodį tarė Danutė Baltutienė - ir ji yra davusi vyr. skautės žodį. Pora dainų su gitara padainavo Loreta Čizauskaitė, kurias sukūrė ji pati Tėvynei Lietuvai Laisvės trokštama širdimi. Iškilmingas posedis baigtas visiem pagledojus studentų himną Gaudeamus igitur. Sekė paruošta kavutė ir pokalbiai.

Australijos Lietuvių Fondas

praneša, kad ateityje per kiekvienas LIETUVIŲ DIENAS Australijoje, naujai įsteigas KAZOKŲ MENO FONDAS (KMF) skirs dvi po \$1,000 premijas už geriausią tapybos ar grafikos darbą ir už geriausią skulptūros ar keramikos darbą lietuvių dailininkams. Pirmenybę suteikiant darbi LIETUVISKA TEMA. Įvertinimo komisija sudaro Prof. Vyta. Doniela, latvių dailininkė iš Adelaidės P. Margarita Stipnieks ir atstovaujanti KMF p. G. Kazokienė.

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki \$10,000

\$10,000 penkiems metams kainuos tik \$58 į savaitę.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Seštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.